

Mítosz és film - a Heraklész- és az Oidipusz-mítosz nyomában

A mítoszok olyan ősi történetek, amelyek nem tűntek el a modern kultúrából sem, az újabb médiumokban is tovább élnek, meghatározzák ezek tartalmait, szimbólumait és sokszor formáit is.

Oa Szilvássy Orsolya

Mítosz fogalma a filozófiában

1

Platoni hagyomány: a mítoszokat nem kell nagyon komolyan venni, nem igazi tudást közvetítenek.

A mítosz - történet, a logosz ellentéte. Pusztá elbszélés, másodrendű
Platon -barlang hasonlat - "az első filmteoretikus (Flusser)

2

Arisztotelész

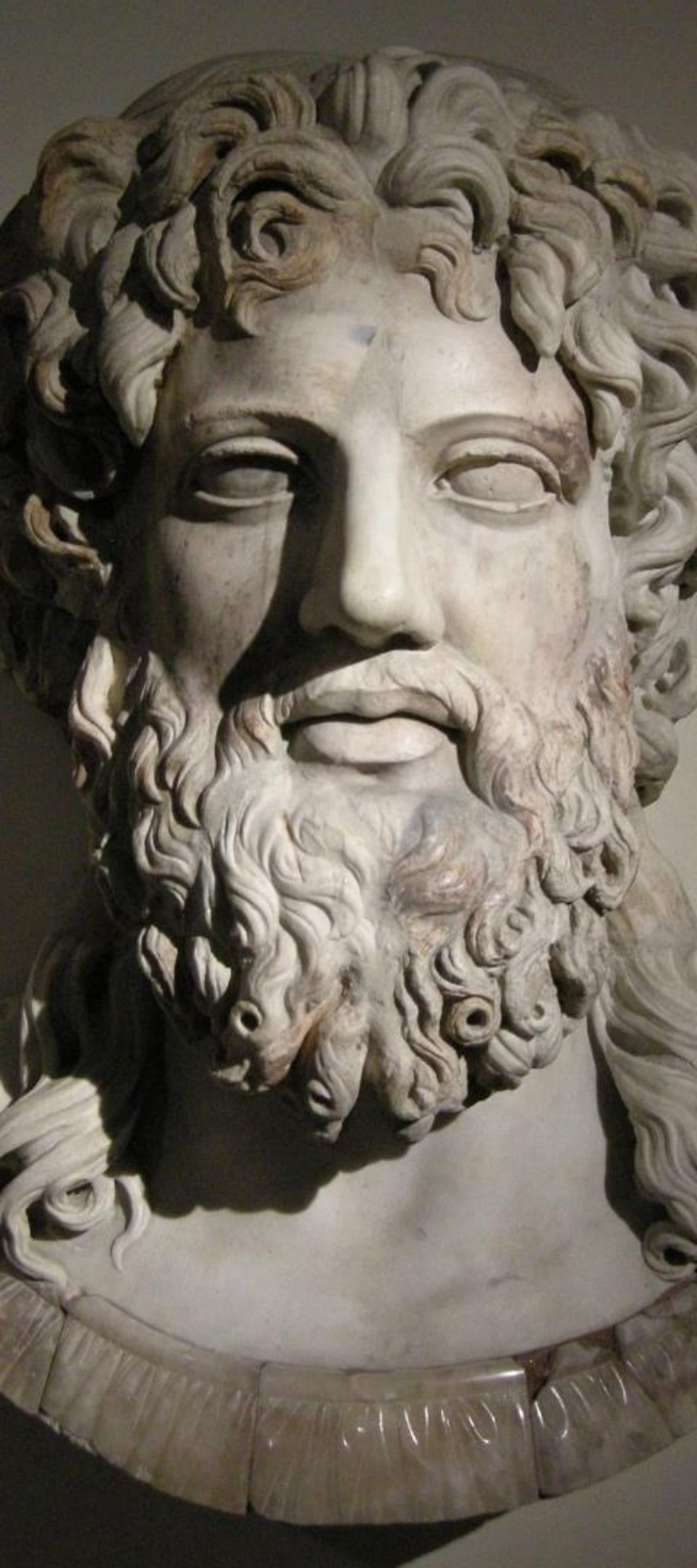
A mítosz mint történet - egy cselekmény utánzása, a tragédia alkotóeleme - egy cselekmény utánzása. Fontos társadalmi szerep - katharzisz.

3

Giambattista Vico

Vico olyan modellt vázol fel, melyben a metaforikus és humán-racionális megismerés összefonódik és nem zárják ki egymást. "Az új tudomány" Fontos ismeretelméleti szerepe van a történetnek

A MÍTOSZ mai antropológiai felfogása

1 elmúlt valóság megismerésének lehetősége

2 tovább élnek, olyan narratívákat alkotnak, amelyek az adott kultúrák szerves részei és amelyek az egyének önmegértésének is alapjai

Northrop Frye, Kerényi Károly és Király Jenő

A mítoszok folyamatos újraértelmezése a művészetekben

Frye: a mítoszok egyfajta kollektív képzeletet képviselnek, amelyben egy kultúra vagy társadalom tagjai osztoznak.

A kritika anatómiája: a mítoszok az irodalom és a művészi kifejezés más formáinak egyik legfontosabb archetípusai

Király Jenő: *A mágikus mozi. Műfajok, Mítoszok, archetípusok a filmkultúrában*
A vulgáris kultúra vitte tovább közvetlenül a Mitikus történeteket.

Kerényi Károly: *Mi a mitológia?*

A mitológia egy mitikus anyag, **alakítható elbeszélések** istenekről, isteni lényekről, alvilágjárásokról, hősök harcairól.

Mitológia = meseszöveg, igei aspektus.

a mese és a mitológia közti különbséget nem az anyag és nem forma okozza, hanem a vele szemben tanúsított magatartás

Andre Bazin: A film korunk népművészete

Népszerű művészet és több társadalmi réteget és műveltségi szintet is átfog

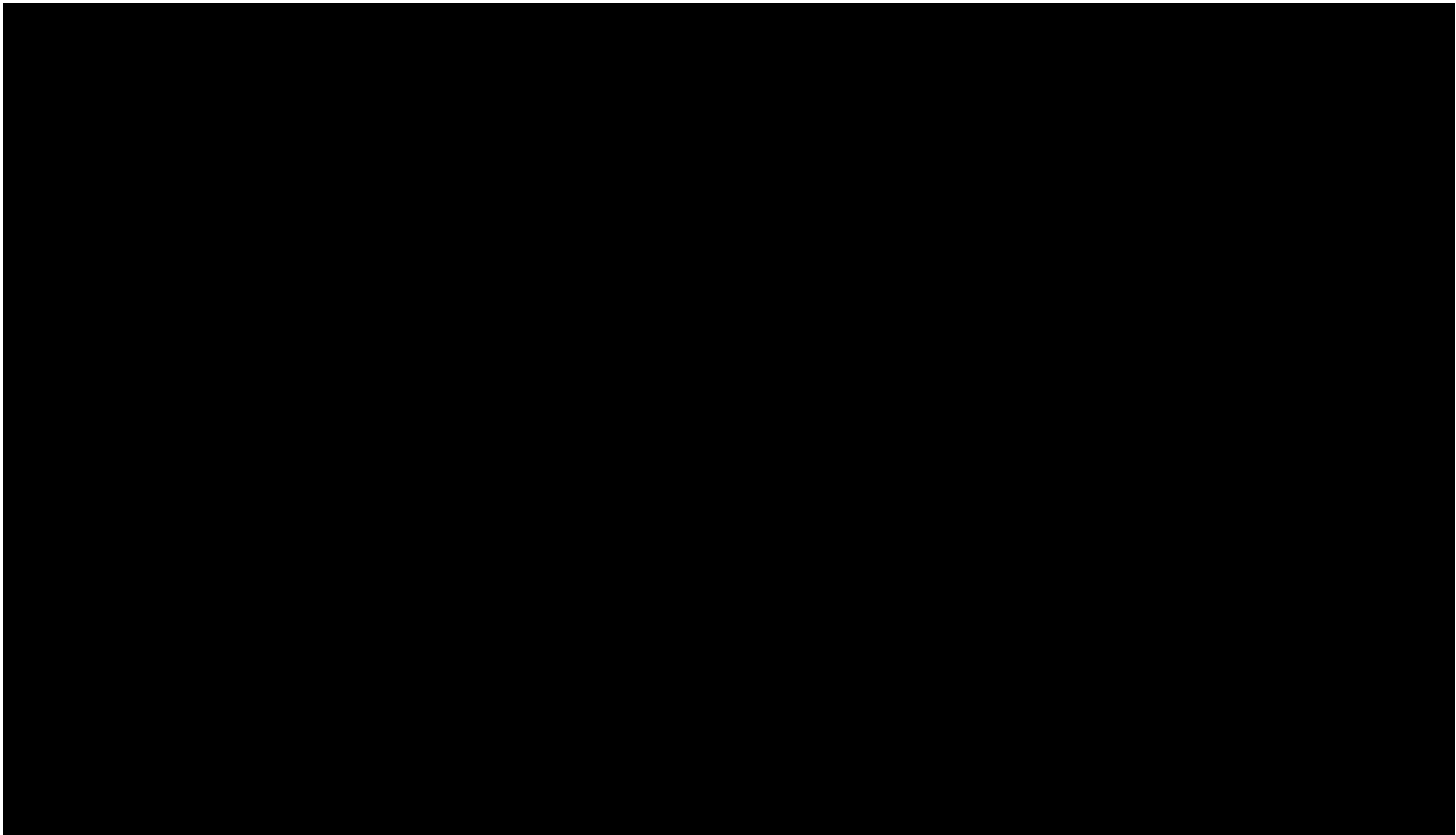
A mítoszok folytatása? A legtöbb film elbeszélő és fikcionális. Egy történetet beszél el, akár csak a mítosz, amelynek a középpontjában szintén egy hős áll, aki egy nagyszabású tettet visz véghez.

A filmtörténete kezdetei: irodalmi adaptációk, szoros kapcsolat a történelmi, kosztümös filmmel és a mitológiai anyaggal

"peplum film" - nincs különbség, hogy valóban létező vagy mitologikus alakok

Giovanni Pastrone: Cabiria (1914) - Maciste - igazi karrier, Heraklész-figura

AMAZING! FANTASTIC! OVERWHELMING!

The mightiest
adventure
of them all!

JAMES H. NICHOLSON & SAMUEL Z. ARKOFF
present

GOLIATH AND THE DRAGON

IN COLORSCOPE

Starring **MARK FOREST • BRODERICK CRAWFORD • ELEONORA RUFFO**
AND A CAST OF THOUSANDS • AN AMERICAN-INTERNATIONAL PICTURE

© 1957 AMERICAN-INTERNATIONAL PICTURES. ALL RIGHTS RESERVED.

AMERICAN-INTERNATIONAL PICTURES

Maciste – az angol és amerikai mozikban: Sámson, Góliát,
Herkules – vagy ezek fiai

Heraklész és Oidipusz

Erővel győzedelmeskedik
eredetileg vannak tragikus
vonásai a történetének –
dühroham, megöli gyermekeit
de nem ez kap hangsúlyt

12 feladat - szeriális jelleg,
akciófilm, epizodikus struktúra

Látványos – térben megjelenő
képzőművészeti hagyomány

POPULÁRIS FILM

tragikus sors, önbeteljesítő jóslat
- Szophoklész drámája és ennek
filmes feldolgozásai

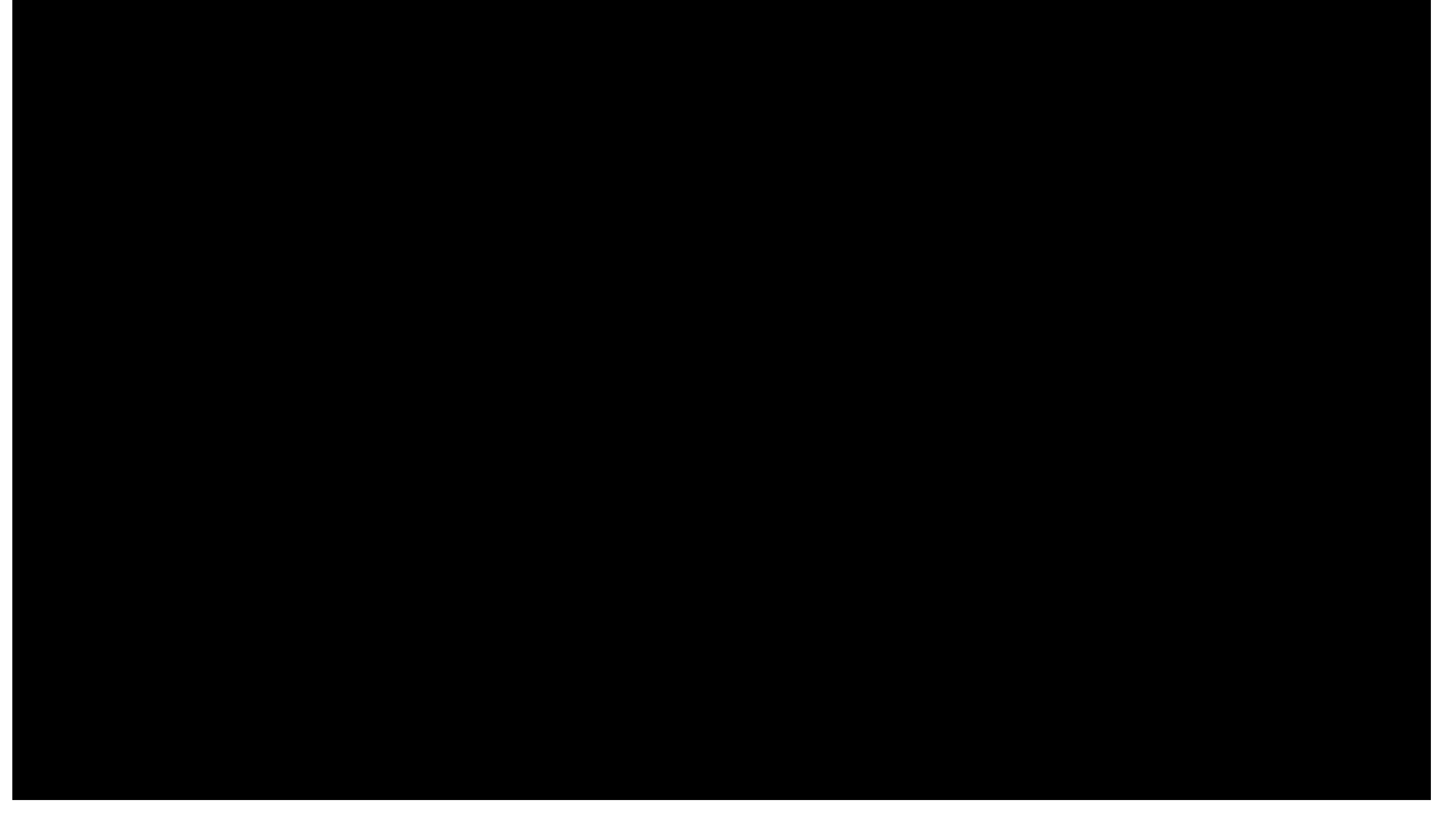
Ödipusz-komplexus
Intellektuális karakter

Talányos – időben kibomló,
feszültségre építő – irodalmi
hagyomány

MODERN MŰVÉSZFILM

Pier Paolo Pasolini: Edipo re - az Ödipusz-komplexus - a rendező saját lelki történései, de általános értelemben. Metaforikus értelmezési lehetőségek,

Ercole e Caco – Heraklész és Küknosz 15. századi reneszánsz szobor
Bandinelli – 5 méter magas

Palazzo Vecchio – Firenze – városháza bejáratánál - Piazza della Signoria

Köszönöm a figyelmet!